

**ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΚΑΙ
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΦΥΛΑΚΤΑΚΗ

Διδάκτωρ Φιλοσοφίας 2008

Τομέας Μετάφρασης και Πολιτισμικών Σπουδών

Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Φιλοσοφική Σχολή

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

A. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	3
1. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	3
2. ΣΠΟΥΔΕΣ	3
1.1. Ανώτατη Εκπαίδευση	3
1.2. Μετεκπαίδευση.....	4
1.3. Ξένες γλώσσες	4
1.4. Τεχνικές Γνώσεις	4
1.6. Ερευνητικά Ενδιαφέροντα	4
3. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΡΓΟ.....	5
3.1 Διδασκαλία ως κάτοχος διδακτορικού διπλώματος.....	5
3.2 Διδακτικό έργο ως υποψήφια διδάκτορας (αυτόνομη διδασκαλία).....	6
3.3. Συμμετοχή στη διεξαγωγή εξετάσεων και αξιολόγηση Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών φοιτητών.....	7
3.4. Διδακτικό έργο ως εκπαιδευτρια σε προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών.....	8
3.5. Διδακτικό έργο στην ιδιωτική εκπαίδευση.....	8
4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	9
4.1 Μετάφραση βιβλίων.....	9
4.2. Μετάφραση Θεατρικών Έργων.....	9
4.3. Άλλες Μεταφραστικές δραστηριότητες.....	10
4.4. Συμμετοχές σε συλλόγους.....	10
5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	11
5.1. Συμμετοχή σε συνέδρια και ημερίδες με ανακοίνωση.....	11
5.2. Συμμετοχή σε συνέδρια με οργάνωση θεατρικών δρώμενων.....	12
5.3 Συμμετοχή σε συνέδρια χωρίς ανακοίνωση.....	12
B. ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ.....	13
1.1. Διδακτορική Διατριβή-Περίληψη.....	13
1.2. Δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές.....	15
1.3 Αναφορές στο δημοσιευμένο έργο.....	16

A. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

1. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όνοματεπώνυμο: Παναγιώτα Φυλακτάκη
Ημερομηνία γέννησης: 9 Ιανουαρίου 1976
Τόπος γέννησης: Θεσσαλονίκη
Τόπος διαμονής: Αθήνα
Τηλέφωνα επικοινωνίας: 6938 816637
E-mail: penyfyl@gmail.com

2. ΣΠΟΥΔΕΣ

2.1. Ανώτατη Εκπαίδευση

- 2001-2008 Διδακτορικό Δίπλωμα στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με γνωστικό αντικείμενο τη Μετάφραση και τις Πολιτισμικές Σπουδές και τίτλο διδακτορικής διατριβής: «Η Θεατρική Μετάφραση στην Ελλάδα: Ο Γκοντό στην Ελληνική Θεατρική Σκηνή» (“Trans-Staging: Greek Theatre Translation in the Whirlwind of Politics and Culture”)
- 1997-1998 Master of Arts in Translation (Distinction), University of Surrey, School of Language and International Studies, Department of Linguistics and International Studies (LIS)-UK. Ερευνητική Εργασία με τίτλο: “Educating the Translator: Linguistic and Socio-cultural Problems in the Translation of Willy Russell’s *Educating Rita*”
- 1997 Πτυχίο του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Αριστούχος- Βαθμός πτυχίου:9
- 1993 Απολυτήριο από το 1^ο Γενικό Λύκειο Άνω Τούμπας.

Διακρίσεις στην ανώτατη εκπαίδευση

- Υπότροφος του Ι.Κ.Υ. για τη σειρά εισαγωγής -1^η
- Υπότροφος του Ι.Κ.Υ. κατά τα δύο έτη των Προπτυχιακών Σπουδών (1994, 1995)
- Μεταπτυχιακό Αριστείο-Υποτροφία Επιτροπής Ερευνών Α.Π.Θ. 2001

2.2 Μετεκπαίδευση

- 1999 Ετήσιο πρόγραμμα Δημιουργικής Γραφής (Creative Writing), Manchester, College of Creative Arts, UK..
- 2001-2003 Κύκλοι Εκπαίδευσης Υποκριτικής, Εργαστήρι Θεατρικής Τέχνης, Κέντρο Θεατρικής Έρευνας Θεσσαλονίκης, διάρκειας 434 ωρών.
- 2003 Τεχνικές Ανάπτυξης Σχεδίων Παραγωγής: Γραφή Κινηματογραφικού Σεναρίου, Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, διάρκειας 15 ωρών
- 2006 Εργαστήριο Θεατρικής Γραφής, Ελληνικό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου, Αθήνα.
- 2007 Εργαστήριο με θέμα «Σκηνική Σύνθεση», εισηγητής Θεodorής Αμπαζής,
1^ο Μικρό Φεστιβάλ, Χώρος Τέχνης 3^{ος} Όροφος, Θεσσαλονίκη

2.3 Ξένες Γλώσσες

- Αγγλικά Άριστα
Certificate of Proficiency in English, University of Cambridge
- Γερμανικά Πολύ Καλά
Goethe-Institut, ZEUGNIS, Zentrale Mittelstufenprüfung
Goethe-Institut, ZERTIFIKAT, Deutsch als Fremdsprache
- Ιταλικά Καλά
Perugia Universita, Celi 3
- Ρωσικά Καλά
Δίπλωμα του I.M.X.A. (Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου)

2.4 Τεχνικές Γνώσεις

Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή: Κειμενογράφος, Βάσεις δεδομένων, Στατιστικά λογισμικά και Λογισμικά παρουσίασης.

2.5 Ερευνητικά Ενδιαφέροντα

Θεατρική Γραφή

Θεατρική μετάφραση και πολιτική του θεάτρου

Μετάφραση και Διαπολιτισμικές Σπουδές

Κοινωνικο-πολιτισμική μελέτη της θεατρικής μετάφρασης και ο ρόλος της στην εγχώρια θεατρική δραματουργία

3. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΡΓΟ

3.1 Διδασκαλία ως κάτοχος διδακτορικού διπλώματος

2017

Θεατρική Γραφή

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημιουργικής Γραφής, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα.

2011-2017

Θεατρική Γραφή

Μετάφραση Λογοτεχνικών Κειμένων

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημιουργικής Γραφής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα.

2011-2012

Αρχές και Στρατηγικές Μετάφρασης

BA in English Language Teaching and Linguistics

University of Greenwich, New York College, Θεσσαλονίκη

2015-2016

Μετάφραση Πεζογραφίας και Θεατρικών Έργων από Αγγλικά προς Ελληνικά

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης «Γλωσσικές, Λογοτεχνικές και Διαπολιτισμικές Σπουδές στον Γαλλόφωνο και Ευρωπαϊκό χώρο» του τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΑΠΘ

2015-2016

Παραστατικές Τέχνες και Άλλες Τέχνες

ΠΜΣ Δραματική Τέχνη και Παραστατικές Τέχνες στην Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση –MA in Drama and Performing Arts and Lifelong Learning”, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Ναυπλίου, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

2009-2011

Μετάφραση Λογοτεχνικών Κειμένων.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημιουργικής Γραφής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα.

2009-2010

Εργαστήριο Γενικής Μετάφρασης / Εργαστήριο Λογοτεχνικής Μετάφρασης

Τομέας Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΑΠΘ.

3.2 Διδακτικό έργο ως υποψήφια διδάκτορας (αυτόνομη διδασκαλία)

Προπτυχιακά Μαθήματα

2002-2004

Εισαγωγή στο Δράμα, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΑΠΘ.

2004-2007

Εργαστήριο Γενικής Μετάφρασης, Τομέας Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΑΠΘ.

2007-2009

Εργαστήριο Λογοτεχνικής Μετάφρασης, Τομέας Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΑΠΘ.

2008-2009

Εργαστήριο Δημιουργικής Γραφής

Τομέας Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΑΠΘ

Μεταπτυχιακά Μαθήματα

2006-2007

Μετάφραση Γενικών Κειμένων II Αγγλικά-Ελληνικά, Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Διερμηνείας & Μετάφρασης, κατεύθυνση Μετάφρασης, ΑΠΘ.

3.3. Συμμετοχή στη διεξαγωγή εξετάσεων και αξιολόγηση Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών φοιτητών

Με βάση την παραπάνω διδακτική δραστηριότητα από το 2002 μέχρι το 2017 συμμετείχα ως κύρια εισηγήτρια/βαθμολογήτρια στη διεξαγωγή εξετάσεων και την αξιολόγηση Προπτυχιακών Σπουδαστών σε 32 εξεταστικές επί σειρά 12 ακαδημαϊκών ετών.

3.4. Διδακτικό έργο ως εκπαιδύτρια σε προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών

2010 Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Καβάλας: «Σεμινάρια Δημιουργικής Γραφής»

Καβάλα, 15-22 Μαρτίου 2010

2008: Θέατρο στην Εκπαίδευση: «Μπροστά στις νέες προκλήσεις Εμπειρίες-Εφαρμογές-Προοπτικές για ένα δημιουργικό Σχολείο»
Ημερίδα για την Παγκόσμια Ημέρα του Θεάτρου στην Εκπαίδευση
Θεσσαλονίκη, Κυριακή 30 Νοεμβρίου.

Τίτλος βιωματικού εργαστηρίου: *Η Θεατρική Γραφή στο Σχολείο*

2006-2007

Εκπαιδύτρια στον ετήσιο κύκλο μαθημάτων «Θέατρο - Θεατρική Παιδεία»
στα πλαίσια του προγράμματος Ι.ΔΕ.ΚΕ., Ιωάννινα

3.5. Διδακτικό έργο στην ιδιωτική εκπαίδευση

1998-2002 Ιδιωτικά Κέντρα Ξένων Γλωσσών «ΣΥΓΧΡΟΝΟ», Θεσσαλονίκη

Προετοιμασία μαθητών για τις εξετάσεις των πτυχίων

CAMBRIDGE, MICHIGAN, EDEXCEL, TOEFL, IELTS

Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας

2002-2004 Study Space Institute σε συνεργασία με το London Institute of Linguists

Μαθήματα για την απόκτηση του Diploma in Translation

- Θεωρία Μετάφρασης: η κοινωνιολογική και πολιτισμική προσέγγιση
- Η γλώσσα στα μέσα μαζικής επικοινωνίας: σύνθεση και από-σύνθεση κειμένου
- Μετάφραση Ειδικών Κειμένων: Τεχνική και Ιατρική Ορολογία
- Λογοτεχνική Μετάφραση

2006-2008 ΧΕΝ Καλαμαριάς, Κύκλος Μαθημάτων «Συγγραφική Τέχνη»

2006-2012 Εργαστήρι Θεάτρου ΟΥΓΚΑ ΚΛΑΡΑ, Θεατρική Γραφή

4. ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

4.1 Μετάφραση βιβλίων

- *Η Γιόγκα μιας Ελληνίδας*, Δέσποινα Ντίνα, Εκδόσεις ΔΙΟΝ, Θεσσαλονίκη, 2000
- *Εκλειδώνοντας τα Μυστικά του Μυαλού σου*, Εκδόσεις ΜΕΤΕΧΜΙΟ, Αθήνα, 2001
- *Η Οικονομία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης*, A. Albarran, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2004
- *Ο Ήχος του Άδειου Χώρου Σκηνογραφίες 1965-2005*, Γιώργος Πάτσας, ERGO, Αθήνα, 2006
- *Ομοιοπαθητική: Επιστήμη ή Μύθος*; Bill Gray, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2007
- *Θεατρική Γραφή: Ένας Πρακτικός Οδηγός*, Noel Greig, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2007
- *Αναγέννηση οργάνων και ιστών στους ενήλικες*, Ioannis V. Yannas, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2008
- *Η Τέχνη στην Εποχή των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2010.
- *Political Marketing: Principles and Applications*, Jennifer Lees- Marshment, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, (υπό έκδοση)

4.2. Μετάφραση Θεατρικών Έργων

- *Χλιμίντρισμα (Neighing)* του Μάριου Ποντίκα, Εκδόσεις Μωβ Σκίουρος, 2014, Αθήνα
- *Σκυλιά στο Πάρκο (Zoo Story)* του Edward Albee
Παραστάσεις: 2006-2008 Ομάδα Καλλιτεχνών Ούγκα Κλάρα, Θέατρο 3^{ος} Όροφος
- *Μήδεια –σόου (Medea Show)* του Mehdi Sadr
Παραστάσεις: 2010 Φόρουμ Σύγχρονης Δραματουργίας, Ελληνικό Κέντρο Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου,
- *Talk Radio (Talk Radio)* του Eric Bogosian, (άπαιχτο)

- *Ο Αταιρίαστος (The Knocky)* του Michael Wynne, (άπαιχτο)
- *Τα Εφτά Αυτά* του Γιάννη Τσεχελίδη, (άπαιχτο)

4.3. Άλλες Μεταφραστικές δραστηριότητες

- Μετάφραση έντυπου υλικού, 1st Balkan Performing Arts Market, Οργανισμός Προβολής Ελληνικού Πολιτισμού, 2006
- Μετάφραση έντυπου υλικού, Δρώμενα «Φωνές Αρχαίου Δράματος», ΚΘΒΕ 2007
- Αρχαιακή Βάση Έργων και Καλλιτεχνών, Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, 2006
- Μεταφράσεις Διηγημάτων Επιστημονικής Φαντασίας για το περιοδικό επιστημονικής φαντασίας *Οι Δραματουργοί των Γιανν*

4.4. Συμμετοχές σε συλλόγους

Μέλος της Πανελλήνιας Ένωσης Μεταφραστών.

5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

5.1. Συμμετοχή σε συνέδρια και ημερίδες με ανακοίνωση

- 1998 'Language use and discourse in gerontology', *The Other Within. Literature and Psychoanalysis, Linguistic and Cultural Theory, Proceedings of the 3rd International Conference of the Hellenic Association for the Study of English*, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. 7-10 Μαΐου
- 2002 'It's all Greek to me: the translation of Greek texts for the English stage', *Theatre in Europe-contemporary theatre practices*, University of Salzburg, Austria, 19-21 Οκτωβρίου
- 2002 'Who's afraid of the Translator? Translating Beckett', *Μεταφράζοντας στον 21ο αιώνα: Τάσεις και Προοπτικές, 1ο Διεθνές Συνέδριο Μετάφρασης*, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας- Διεθνής Ένωση Ερευνητών Θεάτρου (ITF), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 21-23 Σεπτεμβρίου
- 2007 «Η γυναικεία γραφή στο θέατρο», *Η γυναικεία δημιουργία στο θέατρο/θέαμα*, Διατμηματικό Προπτυχιακό Πρόγραμμα Φύλου και Ισότητας ΑΠΘ σε

- συνεργασία με το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ΑΠΘ, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη, 27 Απριλίου
- 2007 'Waiting for the Translator: Godot's Translations on the Greek stage' *Translation/Interpreting and Social Activism*, University of Granada, Spain, 27-30 Απριλίου
- 2009 «Το Διπλό Πρόσημο του Έλληνα: η έννοια της Ελληνικότητας στη σύγχρονη μεταναστευτική λογοτεχνία», *Μορφές Μεταναστευτικής λογοτεχνίας στην Ευρώπη: Η υβριδική της υπόσταση*, Εργαστήριο Συγκριτικής Γραμματολογίας ΑΠΘ., Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 6 Απριλίου
- 2012 «Φιλοξενούμενος και οικοδεσπότης: Ο Έλληνας στη σύγχρονη μεταναστευτική δραματουργία», *Μετανάστες και πρόσφυγες στη σύγχρονη δραματουργία και τη σκηνική πράξη*, Β' Θεατρολογικό Συνέδριο, Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Θεατρολόγων, Goethe-Institut, Αθήνα, 28-31 Μαρτίου
- 2013 «Οι δύο όψεις ενός νομίσματος: Ο συγγραφέας ως μεταφραστής και ο μεταφραστής ως συγγραφέας», 1^ο Διεθνές Συνέδριο Δημιουργικής Γραφής, Κολέγιο Αθηνών, 4 Οκτωβρίου
- 2015 "All the world's a stage but the stage is not a page: playwriting vs. prose writing", 2^ο Διεθνές Συνέδριο Δημιουργικής Γραφής, Κέρκυρα, 3 Οκτωβρίου
- 2017 «Ψυχολογία του Συγγραφέα», 3^ο Διεθνές Συνέδριο Δημιουργικής Γραφής, Κέρκυρα, 8 Οκτωβρίου

6.2. Συμμετοχή σε συνέδρια με οργάνωση θεατρικών δρώμενων

- 2005 5th *Symbiosis* Biennial Conference Anglo-American Literary Relations, Anglo-American Hellenisms, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 30 Ιουνίου-3 Ιουλίου
- 2007 1st International Graduate Student Conference, *Ex-Centric Narratives: Identity and Multivocality in Anglo-American Cultures*, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 15-18 Μαρτίου

6.3 Συμμετοχή σε συνέδρια χωρίς ανακοίνωση

- 2003 The Flesh Made Text: Bodies, Theories, Cultures in the Post-Millennial Era, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ, 14-17 Μαΐου
- 2004 «Το Σώμα στο Αρχαίο Δράμα», Αισχύλεια 2004, Δήμος Ελευσίνας, 4 Σεπτεμβρίου-3 Οκτωβρίου
- 2005 Μετάφραση και Νέες Τεχνολογίες Αλλαγή Πορείας, Τομέας Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ, 16 Δεκεμβρίου
- 2006 Translation: Between Art and Social Science, 1st Athens International Conference on Translation and Interpretation, Hellenic American Union, 13-14 Οκτωβρίου
- 2006 International Symposium for Translation in the University and the Workplace, Τομέας Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ, 3-4 Νοεμβρίου
- 2011 3^η Συνάντηση Ελληνόφωνων Μεταφρασεολόγων, Τομέας Μετάφρασης του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης & Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Διερμηνείας και Μετάφρασης της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ, Κέντρο Διάδοσης Ερευνητικών Αποτελεσμάτων (ΚΕΔΕΑ), 12 -14 Μαΐου

7. ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

7.1. Διδακτορική Διατριβή-Περίληψη

“Trans-Staging: Greek Theatre Translation in the Whirlwind of Politics and Culture”

Η Ελλάδα κατέχει μία από τις πρώτες θέσεις στην Ευρώπη ως η χώρα με τους περισσότερους μεταφρασμένους τίτλους. Συγκεκριμένα, οι μεταφράσεις αποτελούν το 45% της συνολικής βιβλιοπαραγωγής, εκ των οποίων τα μεταφρασμένα θεατρικά έργα ξεπερνούν το ήμισυ της συνολικής δραματικής παραγωγής της χώρας. Λόγω αυτής της αύξησης, ο ρόλος της μετάφρασης είναι καθοριστικός στη θεατρική και γενικότερη λογοτεχνική παραγωγή του τόπου, ως μέσο δήλωσης της εθνικής μας ταυτότητας μέσα από την επικοινωνία μας με τον υπόλοιπο κόσμο. Η διδακτορική έρευνα βασίστηκε σε ένα μοντέλο μη-αξιολόγησης και έχει στόχο τον καθορισμό των παραγόντων που διαμορφώνουν τη θεατρική μετάφραση στην Ελλάδα και την εύρεση ενός ευέλικτου πλαισίου, ικανού να ενσωματώσει τις σύγχρονες τάσεις της Ελληνικής θεατρικής μετάφρασης και να μελετήσει τα κριτήρια επιλογής των έργων προς μετάφραση ως παράγοντες επίδρασης στη μεταφραστική διαδικασία και το μεταφραστικό παραστάσιμο προϊόν. Τα εργαλεία έρευνας αντλήθηκαν από τη σημειωτική του θεάτρου, καθώς αυτή αναγνωρίζει το αδιαχώριστο μεταξύ κειμένου και παράστασης και μελετά τη θεατρική γλώσσα ως κοινό τόπο γλωσσικών και εξω-γλωσσικών παραμέτρων. Από αυτή την οπτική, το δραματικό κείμενο μελετήθηκε ως ένα επιλεγμένο σύστημα από τα συσχετιζόμενα συστήματα που συναποτελούν το θέαμα, κα άμεσα συμβάλλον στην παραστατική του ικανότητα.

Η περιπτώσιολογία της διδακτορικής διατριβής ήταν το θεατρικό έργο *Περιμένοντας το Γκουτό* του Σάμιουελ Μπέκετ, ως το πιο πολύ-μεταφρασμένο αγγλόφωνο έργο στην ελληνική γλώσσα αναλογικά με τις παραγωγές του από την πανελλήνια πρεμιέρα του το 1963 μέχρι το 2007 (έτος καταληκτικής συγγραφής της διατριβής). Η διδακτορική διατριβή βασίζεται σε έρευνα που διεξήγαγα με στόχο να καταγράψω τις σύγχρονες συμβάσεις και νόρμες της θεατρικής μετάφρασης στην Ελλάδα. Έτσι συνέταξα ένα Παράρτημα με έναν πίνακα 1.960 Αγγλόφωνων έργων που ανέβηκαν στην Ελληνική σκηνή από το 1924 έως το 2007, όπου καταγράφονται ο πρωτότυπος τίτλος του έργου, το όνομα του συγγραφέα, ο μεταφρασμένος Ελληνικός τίτλος, το όνομα του μεταφραστή, ο τόπος της παράστασης, ο θεατρικός

θίασος/ομάδα που το ανέβασε και η ημερομηνία παραγωγής. Με βάση τον πίνακα αυτόν προέκυψαν τα εξής κύρια συμπεράσματα για τη θεατρική μετάφραση στην Ελλάδα:

- 1) Το μεταφραστικό αποτέλεσμα διαμορφώνεται κατά κύριο λόγο από το ιστορικό γίνεσθαι, συγκεκριμένα από τις κοινωνικο-πολιτικές συνθήκες
- 2) Ο δεύτερος κυριότερος παράγοντας που καθορίζει τη θεατρική μετάφραση στην Ελλάδα είναι ο *εισηγητής της μετάφρασης (translation initiator)*, ένας όρος που αναφέρεται σε οποιοδήποτε άτομο ή ομάδα αποτελεί την κινητήριο δύναμη πίσω από την πράξη της μετάφρασης, τα κίνητρα του οποίου μπορεί να είναι ιδεολογικά, οικονομικά ή διαφημιστικά.
- 3) Σύμφωνα με τα ευρήματα του Παραρτήματος, οι εισηγητές μετάφρασης είναι συνήθως επαγγελματίες μεταφραστές, με τους ηθοποιούς και τους σκηνοθέτες να ακολουθούν στατιστικά σε δεύτερη θέση, με αυξανόμενη ωστόσο τάση λόγω οικονομικών παραμέτρων.
- 4) Οι Έλληνες μεταφραστές ευνοούν την μεταφραστική προσέγγιση που προσανατολίζεται προς τη γλώσσα-στόχο, ώστε να προσελκύσουν το Ελληνικό κοινό στις θεατρικές αίθουσες.
- 5) Η μετάφραση στην Ελλάδα ευνοεί την εισαγωγή έργων από γλώσσες χωρών των οποίων η κοινωνική συνομιλία και θεατρική αισθητική συμβαδίζουν με τις αντίστοιχες της Ελληνικής κοινωνίας (δηλαδή θεατρικά έργα Δυτικών χωρών)

Η διδακτορική διατριβή έχει την εξής δομή:

Το Κεφάλαιο 1 παρουσιάζει τα ενδογενή ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δραματικής γλώσσας και τα κριτήρια της διδακτορικής έρευνας

Το Κεφάλαιο 2 τοποθετεί τη θεατρική μετάφραση στα γλωσσικά, κοινωνικο-πολιτικά και ιστορικά συμφραζόμενα και παρουσιάζει τις δυνάμεις που κυβερνούν την Ελληνική θεατρική αγορά βάση στατιστικής έρευνας και συνεντεύξεων

Το Κεφάλαιο 3 υπογραμμίζει τις ιδιαιτερότητες του *Περιμένοντας το Γκουτιό* και την μεταφραστική μεθοδολογία που ακολουθήθηκε βάση της αρχής της «συνεργασίας» και των αρχών που διέπουν τη θεατρική σημειωτική.

Το Κεφάλαιο 4 παρουσιάζει μια συγκριτική ανάλυση των μεταφράσεων του *Γκουτιό* στους οριζόντιους άξονες της γλώσσας, του κοινωνικο-πολιτικού υπόβαθρου και των θεατρικών πρακτικών-πολιτικών

Το Κεφάλαιο 5 περιλαμβάνει συμπερασματικά σχόλια για την πολιτική της θεατρικής μετάφρασης στην Ελλάδα τα τελευταία 75 χρόνια και τοποθετεί την Ελληνική μετάφραση σε μια προοπτική παγκοσμιοποίησης στα πλαίσια των πολιτισμικών σπουδών.

7.2. Δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

- 2003 Φυλακτάκη, Π. «Μεταφράζοντας για την Ελληνική Θεατρική Σκηνή». Στο *Μεταφράζοντας στον 21ο αιώνα, τάσεις και προοπτικές: Πρακτικά* (Α.Π.Θ., Σεπτέμβριος 2002), Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- 2004 Fylaktaki, P. 'Ancient Greek Theatre Trans-laid Abroad'. In Coelsch-Foisner, Sabine & Klein, Holger (eds.) *Drama Translation and Theatre Practice*, Studies in English Literature & Culture SEL& C, Vol.1, Frankfurt: Peter Lang
- 2008 Fylaktaki, P. 'Waiting for the Translator: *Godot's* Translations on the Greek Stage'. In Julie Boéri and Carol Maier(eds) *Proceedings of the conference Translation/Interpreting and Social Activism- Traducción/Interpretación y Compromiso Social*. Universidad de Granada, Granada:ECOS.
- 2009 Φυλακτάκη, Π. «Το διπλό πρόσημο του Έλληνα : Η έννοια της ελληνικότητας στη σύγχρονη μεταναστευτική λογοτεχνία», *Δια-Κείμενα*, τχ. 11. Θεσσαλονίκη, σ. 21-34.

7.3 Αναφορές στο δημοσιευμένο έργο

1. Πατσαλίδης, Σάββας (2008), 'Το Αμερικανικό Θέατρο στην Ελλάδα: Διασχίζοντας Εθνικά Σύνορα', στο Αράπογλου, Ελευθερία επιμ., *Τάσεις και Προοπτικές των Αμερικανικών Σπουδών στην Ελλάδα*, Αθήνα, Ελληνική Εταιρεία Αμερικανικών Σπουδών.
2. Πατσαλίδης, Σάββας (2009), *Θέατρο, Κοινωνία, Έθνος: Από την «Αμερική» στις Ηνωμένες Πολιτείες Τόμος Α' 1620-1960*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press.